

กัญชา

ประพนธ์ เกตตราภศ

การใช้กัญชามีมาแต่สมัยโบราณและมีในหลายวัฒนธรรม^[1] เช่นในจีน อินเดีย ความเชื่อทางฮินดู บางส่วนถือว่า “กัญชาเป็นอาหารของพระเจ้า” แต่ในทางศาสนาพุทธถือว่าเป็นยาพิษ และเป็นอุปสรรคต่อการเจริญสติและสมาธิ

ปัจจุบัน ประเทศไทยถือว่ากัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ซึ่งมี 4 รายการได้แก่ กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น และพืชเห็ดขี้ควาย ซึ่งมีบทลงโทษสำหรับผู้เสพคือ จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท แต่เนื่องจากปัจจุบันมีการใช้กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ในหลายๆ ประเทศ จึงมีความตื่นตัวอย่างมากมาในการจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ต่อผู้ป่วย และมีความพยายามที่จะให้มีการใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมายไทย บทความนี้พยายามทบทวนการใช้ในประเทศต่างๆ สรรพคุณที่นำมาใช้ และโทษของกัญชา เพื่อให้เป็นข้อมูลทางวิชาการในการที่จะดำเนินการต่อไป

สถานการณ์ทางกฎหมายของการใช้กัญชา

ในปีพ.ศ. 2015 ประเทศที่ผ่อนคลายหรือเข้มงวดน้อยในการควบคุมการใช้กัญชามี ประมาณ 16 ประเทศ เช่น กัมพูชา แคนาดา อินเดีย เยอรมนี

เนเธอร์แลนด์ และบางรัฐในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ในขณะที่อีกหลายประเทศมีความเข้มงวดมากในการควบคุมการใช้กัญชา เช่น ไทย จีน ฝรั่งเศส สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น มาเลเซีย เป็นต้น

การใช้กัญชาทางการแพทย์

1. สถาบันมะเร็งแห่งชาติ ภายใต้สถาบันสุขภาพแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา^[2] รายงานการทบทวนความรู้ว่า

การใช้กัญชายังถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมายในสหรัฐอเมริกา แต่ก็มีหลายรัฐที่ออกกฎหมายให้มีการใช้กัญชาเพื่อการแพทย์ สารสำคัญ cannabinoid ในกัญชาคือ delta-9-THC สารสำคัญตัวอื่นคือ cannabidiol (CBD) ซึ่ง CBD ช่วยลดอาการปวด การอักเสบ ความวิตกกังวล โดยไม่มีอาการข้างเคียงจาก delta-9-THC

Cannabinoid สามารถใช้โดยการกิน สูดดม และพ่นไต่เส้น

มีการศึกษาในระดับห้องปฏิบัติการหรือในสัตว์ทดลองเกี่ยวกับการยับยั้งการเติบโตของเนื้องอกชนิดต่างๆ ตั้งแต่การทำให้เซลล์มะเร็งแก่ตายเร็วขึ้น ลดความเสี่ยงในการเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ มะเร็งเต้านม มะเร็งสมอง มะเร็งตับ ฯลฯ นอกจากนี้ cannabinoid ยังช่วยการอยากอาหาร ลดปวด ลดอาการคลื่นไส้

อาเจียน ลดความกระวนกระวาย และช่วยให้นอนหลับดีขึ้น

สารสกัดจากกัญชา 2 ชนิดสามารถขึ้นทะเบียนยาในสหรัฐอเมริกา ชื่อทางการค้าคือ dronabinol และ nabilone เพื่อใช้รักษาอาการคลื่นไส้ อาเจียนในผู้ป่วยจากการรักษาตามมาตรฐานหรือการรับยาเคมีบำบัด

ในเรื่องการเจริญอาหาร พบว่ายาจากกัญชามีผลในการเจริญอาหารหรือเพิ่มน้ำหนักร่างกายน้อยกว่าการรักษาตามมาตรฐาน แต่กลับได้ผลดีในผู้ป่วยติดเชื้อมีเชื้อเอชไอวี

อย่างไรก็ตาม ณ เวลานี้ ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะแนะนำให้ผู้ป่วยสุดคมหรือกินกัญชาเพื่อเป็นการรักษาอาการที่เกี่ยวข้องกับมะเร็งหรือรักษาอาการข้างเคียงจากการรักษามะเร็ง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของสหรัฐอเมริกายังไม่ยอมรับให้เป็นแนวทางมาตรฐานในการรักษามะเร็ง

2. การทบทวนในวารสารวิชาการ PubMed Health^[3] พบว่า มีการศึกษาการใช้กัญชาในการรักษาโรคต่างๆ อย่างน้อย 22 รายงาน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้รักษาอาการทางสมอง อาการคลื่นไส้ อาเจียน อาการปวดกล้ามเนื้อ อาการหลงลืม

มีการทบทวนการใช้กัญชาเพื่อการแพทย์^[4] พบว่า ยังมีหลักฐานที่มีคุณภาพปานกลางในการสนับสนุนการใช้ cannabinoids ในการรักษาอาการปวดเรื้อรังและการเกร็ง มีหลักฐานที่มีคุณภาพต่ำในการสนับสนุนว่า cannabinoids มีผลในการดีขึ้นของอาการคลื่นไส้ อาเจียนจากเคมีบำบัด น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นในผู้ป่วยติดเชื้อมีเชื้อเอชไอวี การนอนไม่หลับ และกลุ่มอาการทูเรตต์ (Tourette syndrome)

3. การทบทวนของ Cochrane Library^[5] พบว่า กัญชาอาจเป็นประโยชน์ในการรักษาอาการคลื่นไส้ อาเจียนที่เกิดจากเคมีบำบัด แต่ยังมีข้อจำกัดของวิธีการศึกษา จึงยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนและต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงข้อสรุปนี้

สรุปเบื้องต้นว่า กัญชาเป็นสมุนไพรที่น่าจะเป็นประโยชน์ในการรักษาอาการต่างๆ ได้ โดยเฉพาะอาการคลื่นไส้ อาเจียน นอนไม่หลับ อาการปวดเบื่ออาหาร ทั้งจากมะเร็ง และผลข้างเคียงจากการรักษาด้วยเคมีบำบัด และโรคอื่นๆ แต่ยังต้องการการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อให้มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือมากพอก่อนที่จะนำมาเป็นแนวทางการรักษาตามมาตรฐานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. Wikipedia. Cannabis [Internet]. 2016 [cited 2016 Aug 16]. Available from: <https://en.wikipedia.org/wiki/Cannabis>.
2. National Cancer Institute. Complementary & alternative medicine (CAM) for patients. NIH [Internet] 2016 May [cited 2016 Aug 15]; [1 screen]. Available from: <http://www.cancer.gov/about-cancer/treatment/cam/patient/cannabis-pdq>.
3. PubMed Health. Cannabis [internet]. [cited 2016 Aug 15]; [5 screen]. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmedhealth/>.
4. Whiting PF, Wolff RF, Deshpande S, Di Nisio M, Duffy S, Hernandez AV, et al. Cannabinoids for medical use: a systematic review and meta-analysis. JAMA 2015 Jun 23-30;313(24):2456-73. doi: 10.1001/jama.2015.6358.
5. Smith LA, Azariah F, Lavender VTC, Stoner NS, Bettiol S. Cannabis-based medicine for nausea and vomiting in people treated with chemotherapy for cancer. Cochrane [Internet]. 2015 [cited 2016 Aug 16]. Available from: http://www.cochrane.org/CD009464/GYNAECA_cannabis-based-medicine-nausea-and-vomiting-people-treated-chemotherapy-cancer.